

JAN SATURKA
ŠVÉDOVÉ V ČECHÁCH ZA TŘICETILETÉ VÁLKY:
BANEROVO TAŽENÍ DO ČECH V ROCE 1639 / THE SWEDES IN
THE BOHEMIA DURING THE THIRTY YEARS WAR:
THE MARCH OF BANER TO BOHEMIA IN 1639
Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, katedra dějin a
didaktiky dějepisu, Praha 2010

Posudek vedoucího bakalářské práce

Dějiny třicetileté války v Evropě nejsou sice tematikou zrovna neprobádanou, nicméně mnohovrstevnatý příběh prvního celoevropského konfliktu, jeho příčin, průběhu a následků, se těší neustávající pozornosti historiků všech specializací. Česká historiografie si na tomto poli dokázala získat impozantní renomé díky shrnujícím studiím a edicím pramennů spojeným se jmény Josefa Polišenského, Miroslava Hrocha, Josefa Janáčka či Josefa Petráně. K nim je třeba připojit na poli pramenů a faktografie např. publikace Václava Lívy a nověji Josefa Kolmanna. České uvažování (a zejména psaní) o třicetileté válce v současné době zásadně ovlivnily také přeložené knihy Petera Englanda, jehož košatý styl těžící ze symbiózy beletristické formy a „vědecké“ tematiky u nás našel pokračovatele např. v Janu Kiliánovi. Předložená bakalářská práce Jana Saturky dosavadní historiografickou produkci vcelku přesvědčivě reflektuje. Jejím vlastním tématem je Banerovo tažení do Čech v roce 1639. Po stručném rozboru heuristické základny v předmluvě (zde poněkud postrádám poznámky s odkazy na jednotlivé tituly) a snad až příliš stručném a zjednodušujícím všeobecném historickém úvodu následuje vlastní výklad, který je bezesporu nejcennější částí práce. Autor zde vychází z poměrně širokého spektra literatury a publikovaných pramenů a úspěšně se pokouší o diachronní průřezy napříč pojednávanou tematikou. Stranou jeho zájmu

nezůstávají ani např. otázky ekonomické či sociologické. Práci doplňují pečlivě vybrané a zpracované přílohy (včetně mapových), standardní poznámkový aparát a dokonce rejstřík. Formální stránka předložené rozpravy je na solidní úrovni, jazyková vyzrállost výkladu pozoruhodná.

Defendent po metodické stránce prokázal schopnost kritické práce s prameny a literaturou, jakož i dobrou orientaci po rozsáhlé heuristické základně. Vedle výše uvedených připomínek lze práci vytknout zvláště to, že navzdory slibovanému zasazení příběhu Banerova polního tažení mj. do kontextu třicetileté války jako celku autorovi právě tento kontextuální moment poněkud uklouzl mezi prsty. Efektní, vybroušený a čtivý styl (že by opět poučený Englundem?) tu a tam zavede pisatele na scestí zjednodušujících tvrzení či drobných nepřesností. Jenom dva takové příklady za všechny. Na s. 67 se píše: „Matyáš Gallas je typickým představitelem cizí aristokracie, která se díky vojenským službám pro císaře usadila v Čechách a zaujala místo staré české rodové šlechty, která – ruinována pobělohorskými konfiskacemi – skončila v exilu“. Jde o dávno překonaný soud, který historiografie minimálně posledních dvou desetiletí odkázala do říše nacionalistických stereotypů. Charakteristika Ottavia Piccolominiho jako „kulatého Florent'ana“ (s. 68) pak sice nepostrádá vtip, ale vzhledem k sienskému původu Piccolominiů ji považuji za zavádějící.

Přes tyto drobné výtky předloženou bakalářskou práci pana Saturky doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm výborně.

V Praze, v lednu 2011

Prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph. D.